

PRÁVNÍ RÁMEC V OBLASTI VAV A JEHO DOPADY NA VEŘEJNOU VŠ JAKO VÝZKUMNOU ORGANIZACI: ZAMĚŘENÍ NA NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK A MEZINÁRODNÍ PROJEKTY.

Úterý 4. února 2014 od 08:00 do 12:00 hod.

Program:

- Základní principy nového občanského zákoníku (NOZ)
- Dopady NOZ na základní činnosti veřejné vysoké školy včetně veřejných zakázek a ochrany a komercializace duševního vlastnictví
- NOZ a smluvní vztahy včetně smluvního výzkumu a problematiky veřejné podpory
- Problematika právních vztahů s cizím prvkem (mezinárodní projekty)

OBČANSKÝ ZÁKONÍK
Zákon č. 40/1964 Sb.

OBCHODNÍ ZÁKONÍK
Zákon č. 513/1991 Sb.

JUDIKATURA, MODERNÍ PRÁVNÍ
PRINCIPY

PLATNÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

NOVÝ OBČANSKÝ ZÁKONÍK
Zákon č. 89/2012 Sb.

ZÁKON O OBCHODNÍCH
KORPORACÍCH
Zákon č. 90/2012 Sb.

OSTATNÍ NOVÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

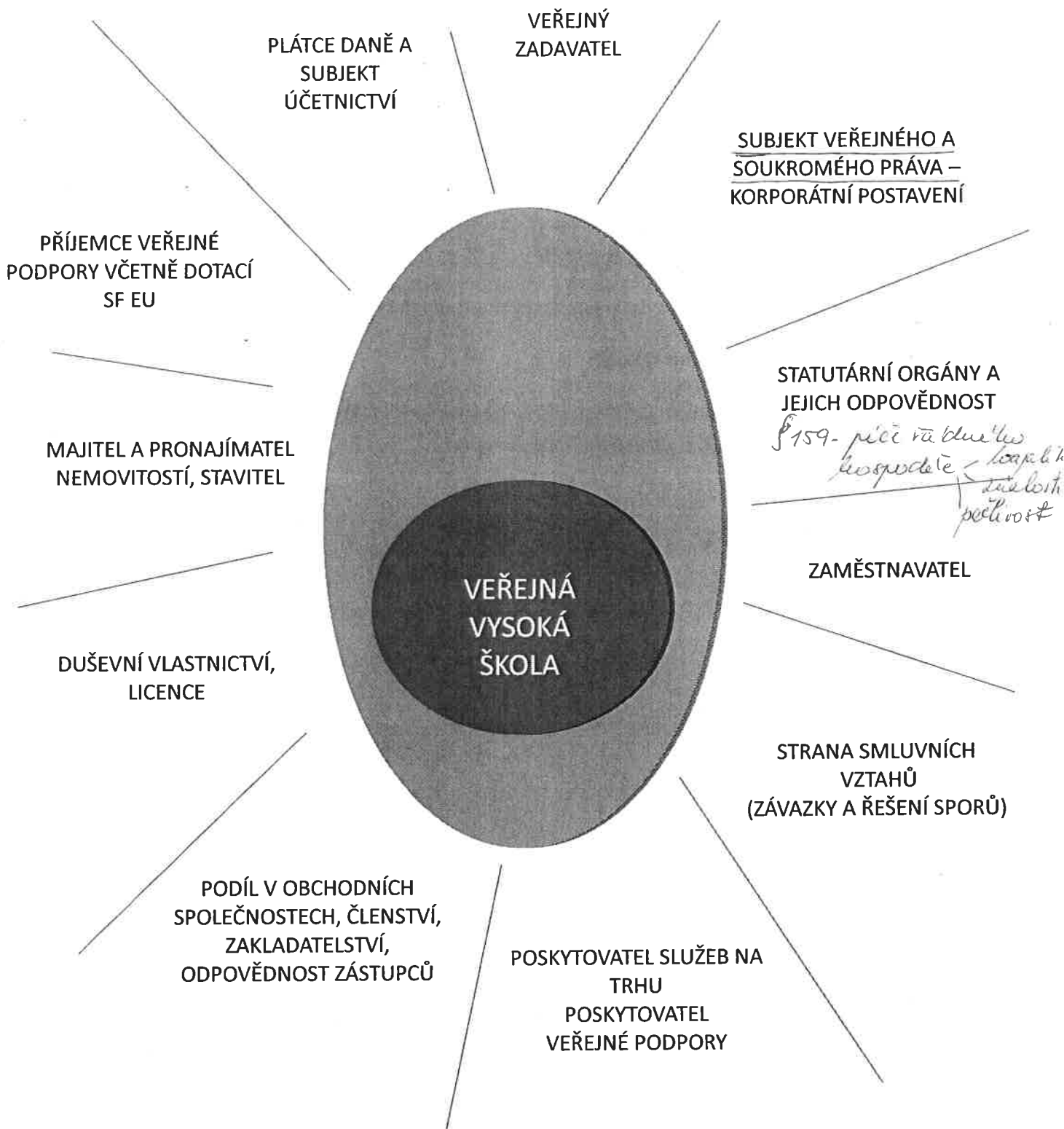
ZÁKLADNÍ PRINCIPY

- Odstranění dvoukolejnosti soukromého práva

- Vytvoření civilního kodexu

- Zjednodušení právní úpravy

- Navázání na předválečné tradice klasické civilistiky

- Eurokonformní pojetí

- Minimalizace veřejné ingerence do soukromoprávních vztahů

- Neformálnost

- Základní zásady (§§ 1 – 14 NOZ)

ZÁKLADNÍ RÁMEC REKODIFIKACE (PŘÍKLADNÝ VÝČET)

- **Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník**
  - **prováděcí nařízení vlády**
    - č. 351/2013 Sb. úroky z prodlení...)
    - č. 363/2013 Sb., o vzorovém poučení o možnosti odstoupení od smluv uzavřených distančním způsobem nebo mimo obchodní prostory a formuláři pro odstoupení od těchto smluv podle § 1820 odst. 1 písm. f) NOZ
    - č. 364/2013 Sb., o formulářích pro smlouvy, ve kterých se sjednává dočasné užívání ubytovacího zařízení a jiné rekreační služby podle § 1854 odst. 2 a § 1856 odst. 2 NOZ
    - č. 366/2013 Sb., k § 1222 NOZ upravující některé záležitosti související s bytovým spoluvlastnictvím (vypočet podlahové plocha bytu v jednotce, vymezení společných částí domu - např. otvory v hlavních nosných konstrukcích včetně oken, podrobnosti ke správě domu).
- **Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích**
- **Zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém**
- **Doprovodné zákony**
  - zákon č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva
  - zákon č. 256/2013 Sb., o katastru nemovitostí
    - vyhláška č. 357/2013 Sb., o poskytování údajů z katastru nemovitostí
    - vyhláška č. 358/2013 Sb., o katastru nemovitostí (katastrální vyhláška)
    - vyhláška č. 359/2013 Sb., o o stanovení vzoru formuláře pro podání návrhu na zahájení řízení
  - zákon č. 304/2013 Sb. o veřejných rejstřících (slučuje hmotnou i procesní úpravu)

- **daňové zákony**
  - zákonné opatření senátu č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí
    - vyhláška č. 419/2013 Sb., k provedení zákonného opatření Senátu o dani z nabytí nemovitých věcí
  - zákonné opatření Senátu č. 344/2013 sb., o změně daňových a dalších zákonů v souvislosti s rekodifikací soukromého práva

- **novelizace občanského soudního řádu**
- **zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (vyčlenění nesporných řízení)**
- **novelizace insolvenčního zákona**
- **Ruší se více než 100 jiných právních předpisů (obchodní zákoník, zákon o rodině, zákon o vlastnictví bytů, zákon o sdružování občanů apod.)**

„TRANSFORMACE“ DOSAVADNÍCH SMLUVNÍCH VZTAHŮ (OZ)

- Tímto zákonem (OZ) se řídí práva a povinnosti vzniklé ode dne nabytí jeho účinnosti
- Není-li dále stanoveno jinak, řídí se **jiné právní poměry vzniklé přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona**, jakož i práva a povinnosti z nich vzniklé, včetně práv a povinností z porušení smluv uzavřených přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, **dosavadními právními předpisy**. To nebrání ujednání stran, že se tato jejich práva a povinnosti budou řídit tímto zákonem ode dne nabytí jeho účinnosti
- **(§ 3030) I na práva a povinnosti, která se posuzují podle dosavadních právních předpisů, se použijí ustanovení části první hlavy I. (základní zásady občanskoprávních vztahů)**

Zákon č. 303/2013 – doprovodný rekodifikační zákon

Čl. LXXV

Přechodné ustanovení

Bylo-li přede dnem nabytí účinnosti zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, zahájeno zadávací řízení, řídí se soukromá práva a povinnosti ze smlouvy uzavřené na základě tohoto zadávacího řízení, včetně práv a povinností z porušení této smlouvy, dosavadními právními předpisy, ledaže zadavatel v zadávacích podmínkách určí jinak. To nebrání ujednání stran, že se tato jejich soukromá práva a povinnosti budou řídit zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

Přechodné ustanovení v souvislosti s novým občanským zákoníkem

(Stanovisko expertní skupiny MMR)

21. 11. 2013: Pokud je zadávací řízení zahájeno před 1. 1. 2014 řídí se smlouva "starým" občanským zákoníkem či obchodním zákoníkem, i když bude uzavřena po 1. 1. 2014. Zadavatel však může stanovit, že se i v takovém případě bude řídit "novým" občanským zákoníkem.

Parlament přijal zákon č. 303/2013 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva. Tento zákon obsahuje v části šedesáté čtvrté (kromě terminologických změn) přechodné ustanovení k zákonu o veřejných zakázkách a v části šedesáté páté přechodné ustanovení ke koncesnímu zákonu. Podle těchto přechodných ustanovení, bylo-li přede dnem nabytí účinnosti, „nového“ občanského zákoníku (1. 1. 2014) zahájeno zadávací (koncesní) řízení, se řídí soukromá práva a povinnosti ze smlouvy uzavřené na základě tohoto zadávacího (koncesního) řízení, včetně práv a povinností z porušení této smlouvy, dosavadními právními předpisy, ledaže zadavatel v zadávacích podmínkách určí jinak. To nebrání ujednání stran, že se tato jejich soukromá práva a povinnosti budou řídit „novým“ občanským zákoníkem.

Zadavatel se tedy může sám rozhodnout, jaký režim pro veřejné zakázky zadávané v přechodném období zvolí. Může si v zadávacích podmínkách vyhradit režim „nového“ občanského zákoníku, pokud tak neučiní, smlouva se automaticky bude řídit dosavadními předpisy, tedy především „starým“ občanským zákoníkem či obchodním zákoníkem. Výčet všech rušených předpisů je uveden v § 3080 „nového“ občanského zákoníku, jedná se o 238 soukromoprávních předpisů.

Přechodné ustanovení se vztahuje na „soukromá práva a povinnosti“ ze smlouvy uzavřené na základě zadávacího nebo koncesního řízení, „včetně práv a povinností z porušení této smlouvy“, tedy zejména práv na náhradu škody. Netýká se však práv a povinností vyplývajících z veřejnoprávních norem (např. technické či bezpečnostní předpisy týkající se předmětu plnění) ani soukromých práv, které nevyplývají přímo ze smlouvy na plnění veřejné zakázky (např. pracovněprávní vztahy, obchodní vztahy mezi dodavatelem a subdodavatelem).

Přechodná ustanovení rovněž umožňují dohodu stran na režimu „nového“ občanského zákoníku i v případě, že tak zadavatel neučinil již v zadávacích podmínkách. K této dohodě může dojít před uzavřením smlouvy či později dohodou o změně původního závazku.

Takovou dohodu by však bylo nutné posuzovat podle pravidel uvedených § 82 odst. 7 zákona o veřejných zakázkách; pokud by se jednalo o podstatnou změnu smlouvy, bylo by její uzavření v rozporu se zákonem o veřejných zakázkách. Pokud by ale v úpravě nebyl podstatný rozdíl, dala by se taková změna považovat za nepodstatnou. Jednotlivé případy by se musely posuzovat individuálně

Dosavadní specifické smluvní typy

- **Smlouva inominátní (§ 1746)**

Strany mohou uzavřít i takovou smlouvu, která není zvláště jako typ smlouvy upravena.

- **Smlouva smíšená (§ 1746)**

Zákonná ustanovení upravující jednotlivé typy smluv se použijí na smlouvy, jejichž obsah zahrnuje podstatné náležitosti smlouvy stanovené v základním ustanovení pro každou z těchto smluv.

- **Smlouva o společnosti (§ 2716)**

Současná smlouva o sdružení

- **Veřejná soutěž o nevhodnější nabídku (§ 1772)**

Současná Veřejná obchodní soutěž

POSTAVENÍ SUBJEKTŮ VE SMLUVNÍCH VZTAZÍCH

Definice podnikatele (§§ 420, 421)

- Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele.
- **Má se za to, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona.**
- Pro účely ochrany spotřebitele a pro účely § 1963 se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání, popřípadě osoba, která jedná jménem nebo na účet podnikatele.

Definice odborného výkonu (§ 5)

- Kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojena. Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži.

Definice slabší strany (§ 433)

- Kdo jako podnikatel vystupuje vůči dalším osobám v hospodářském styku, nesmí svou kvalitu odborníka ani své hospodářské postavení zneužít k vytváření nebo k využití závislosti slabší strany a k dosažení zřejmé a nedůvodné nerovnováhy ve vzájemných právech a povinnostech stran.
- **Má se za to, že slabší stranou je vždy osoba, která vůči podnikateli v hospodářském styku vystupuje mimo souvislost s vlastním podnikáním.**

Prodej při podnikatelské činnosti (§ 2158)

- Je-li prodávajícím podnikatel, platí pro prodej při jeho podnikatelské činnosti kromě obecných ustanovení o kupní smlouvě i ustanovení tohoto pododdílu (*pozn. pododdíl 5 – Zvláštní ustanovení o prodeji zboží v obchodě*), ledaže je kupujícím také podnikatel a při uzavření smlouvy je z okolností zřejmé, že se koupě týká také jeho podnikatelské činnosti.

PŘEDSMLUVNÍ (DELIKTNÍ) ODPOVĚDNOST (§ 1728 – 1730 NOZ)

"Jednání na oko"
(povinnost poctivého jednání v právním styku)

- Každý může vést jednání o smlouvě svobodně a neodpovídá za to, že ji neuzavře, ledaže **jednání o smlouvě zahájí nebo v takovém jednání pokračuje, aniž má úmysl smlouvu uzavřít.**

Bezdůvodné neuzavření smlouvy
"za pět minut dvanáct"

- Dospějí-li strany při jednání o smlouvě tak daleko, že se uzavření smlouvy jeví jako vysoce pravděpodobné, **jedná nepoctivě ta strana, která přes důvodné očekávání druhé strany v uzavření smlouvy jednání o uzavření smlouvy ukončí, aniž pro to má spravedlivý důvod.**
- Strana, která jedná nepoctivě, nahradí druhé straně škodu, nanejvýš však v tom rozsahu, který odpovídá ztrátě z neuzavřené smlouvy v obdobných případech.

Nesplnění informační povinnosti

- Při jednání o uzavření smlouvy si smluvní strany vzájemně sdělí **všechny skutkové a právní okolnosti, o nichž ví nebo vědět musí, tak, aby se každá ze stran mohla přesvědčit o možnosti uzavřít platnou smlouvu a aby byl každé ze stran zřejmý její zájem smlouvu uzavřít.**

Porušení tajemství (zneužití informací)

- Poskytnou-li si strany při jednání o smlouvě údaje a sdělení, má každá ze stran právo vést o nich záznamy, i když smlouva nebude uzavřena.
- Získá-li strana při jednání o smlouvě o druhé straně **důvěrný údaj nebo sdělení, dbá, aby nebyly zneužity, nebo aby nedošlo k jejich prozrazení bez zákonného důvodu.** Poruší-li tuto povinnost a obohatí-li se tím, vydá druhé straně to, oč se obohatila.

SPORY O ZÁVAZKY

VNITROSTÁTNÍ SPORY

Věcná a místní příslušnost

SOUDNÍ PŘEZKUM SPRÁVNÍ

SOUDNÍ OCHRANA PROTI NEZÁKONNÉMU POSTUPU STÁTNÍ MOCI

METODY ALTERNATIVE DISPUTE RESOLUTION (ADR)

MEDIACE

Zákon č. 202/2012 Sb., o mediaci

ROZHODČÍ ŘÍZENÍ

Zákon č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a výkonu rozhodčích nálezů

ROZHODČÍ DOLOŽKA – ROZHODČÍ SOUD PŘI HK ČR A AK ČR

"Všechny spory vznikající z této smlouvy a v souvislosti s ní budou rozhodovány s konečnou platností u Rozhodčího soudu při Hospodářské komoře České republiky a Agrární komoře České republiky podle jeho řádu třemi rozhodci."

"All disputes arising from the present contract and/or in connection with it shall be finally decided with the Arbitration Court attached to the Czech Chamber of Commerce and the Agricultural Chamber of the Czech Republic according to its Rules by three arbitrators in accordance with the Rules of that Arbitration Court."

ROZHODČÍ DOLOŽKA – ICC INTERNATIONAL COURT OF ARBITRATION

"All disputes arising out of or in connection with the present contract shall be finally settled under the Rules of Arbitration of the International Chamber of Commerce by one or more arbitrators appointed in accordance with the said Rules."

ROZHODČÍ DOLOŽKA – VIAC (VIENNA INTERNATIONAL ARBITRAL CENTRE)

"All disputes or claims arising out of or in connection with this contract including disputes relating to its validity, breach, termination or nullity shall be finally settled under the Rules of Arbitration and Conciliation of the International Arbitral Centre of the Austrian Federal Economic Chamber in Vienna (Vienna Rules) by one or three arbitrators appointed in accordance with the said Rules."

VZOR MEDIAČNÍ DOLOŽKY

„ Smluvní strany se zavazují spory vzniklé z této smlouvy a v souvislosti s ní řešit za účelem smírného vyřešení sporu nejprve v mediačním řízení. Nepodaří-li se vyřešit spor v rámci mediace, je každá ze stran oprávněna uplatnit své nároky v rozhodčím řízení v souladu s uzavřenou rozhodčí doložkou (v soudním řízení).“

SPORY S CIZÍM PRVKEM

VOLBA PRÁVA NEBO KOLIZNÍ NORMY

ZMPS se použije „v mezích“ ustanovení vyhlášených mezinárodních smluv, kterými je ČR vázána, a přímo použitelných ustanovení práva EU.

	Nařízení Řím I	Zákon č. 91/2012 Sb., o MPS
Závazky ze smlouvy	<ul style="list-style-type: none"> • Právo sídla hlavního aktéra provádějícího smlouvu (čl. 4) • Právo pracovní smlouvy smlouva řídí právem země, v níž, případně z níž zaměstnanec při plnění smlouvy obvykle vykonává svoji práci (čl. 8) 	<ul style="list-style-type: none"> • Právo státu, s nímž smlouva nejúžeji souvisí • Pracovní – právo státu, podle kterého byl PP založen, • Zajištění závazku – právo státu, kterým se řídí závazek
	Nařízení Řím II	Zákon č. 91/2012 Sb., o MPS
Závazky mimosmluvní	<ul style="list-style-type: none"> • Právo země, kde škoda vznikla, nebo • Právo země, kde mají škůdce a poškozený obvyklé bydliště / sídlo • Předmluvní odpovědnost - právo potenciální smlouvy • Právo země, pro kterou je uplatňována ochrana práv z IP • Bezdůvodné obohacení – souvisí-li se smlouvu, tak právem státu ze smlouvy, pokud není smlouva, tak dle práva státu, kde k němu došlo 	<ul style="list-style-type: none"> • Obecně odkazuje na úpravu v EU a mezinárodních smlouvách • Právo země, pro kterou je uplatňována ochrana práv z IP

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 ze dne 17. června 2008 o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy (Řím I)
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 864/2007 ze dne 11. července 2007 o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy (Řím II)

Právo určené na základě tohoto nařízení se použije bez ohledu na to, zda je právem některého z členských států, či nikoliv!!!

VOLBA SUDIŠTĚ A PROCESNÍHO PRÁVA

Dle ZMPS (§ 85, 86) lze sjednat příslušnost českého soudu i zahraničního soudu ve věcech závazkových a jiných majetkových práv

Ve věcech spotřebitelských lze takové ujednání učinit až po vzniku sporu.

	Nařízení Brusel I	Zákon č. 91/2012 Sb., o MPS
Závazky ze smlouvy	<ul style="list-style-type: none"> • Soud místa sídla žalovaného, nebo • Soud místa plnění ze smlouvy (dodání zboží, poskytování služeb) 	<ul style="list-style-type: none"> • Pravomoc českých soudů je dána, je-li dána jejich příslušnost (dle o.s.ř.), nestanoví-li zákon jinak • Stanovena podle předmětu sporu
Závazky mimosmluvní	<ul style="list-style-type: none"> • Soud místa sídla žalovaného, nebo • Soud místa, kde došlo k události zakládající nárok 	<ul style="list-style-type: none"> • Úprava pouze pro některé vybrané typy mimosmluvních nároků

Nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech (Brusel I)

Na rozdíl od Řím I a Řím II není universálně použitelné (zavazuje pouze, pokud je žalovaný členským státem) je pro určení personální působnosti nařízení rozhodující domicil žalovaného, který musí být pro účely nařízení lokalizován na území některého z členských států ES

VÝKON ROZHODNUTÍ

UZNÁNÍ

- **Nařízení Brusel I**
- **Mezinárodní smlouvy**
  - Např. vyhl. 95/1983 Sb. (SSSR) Uznání a výkon rozhodnutí v majetkových věcech
Smluvní strany za podmínek stanovených v této smlouvě uznávají a vykonávají tato rozhodnutí vydaná na území druhé smluvní strany:

rozhodnutí justičních orgánů v občanských, pracovních a rodinných věcech majetkové povahy, jakož i soudem schválené smíry v těchto věcech (dále jen "rozhodnutí")...
- **vyhl. č. 74/1959 Sb. – ÚMLUVA o uznání a výkonu cizích rozhodčích nálezů uzavřená 10. června 1958 v New Yorku**

OBČANSKÝ SOUDNÍ ŘÁD (zákon č. 99/1963 Sb.)

EXEKUČNÍ ŘÁD (zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti)

Soudní výkon rozhodnutí

Exekuce

Exekuční titul

